

ȘERBAN NEDELCU

CONTABILITATE DE GESTIUNE

Îndrumar de seminar.

Noțiuni teoretice și aplicații

Editura
Universității
Transilvania
din Brașov

2023

Lucrarea a fost avizată de Consiliul Departamentului FCTE din cadrul Facultății de SEEA.

ISBN 978-606-19-1693-1

Cuprins

Cuprins.....	2
Unitatea de învățare 1.....	5
I. Noțiuni teoretice.....	5
1. Elemente fundamentale ale contabilității de gestiune	5
2. Clasificarea generală a cheltuielilor, costurilor și veniturilor	11
3. Principiile calculației costurilor.....	14
Unitatea de învățare 2.....	18
I. Noțiuni teoretice.....	18
1. Construcții de cost	18
2. Felurile și formele calculației costurilor	21
II. Aplicații	24
Aplicația rezolvată 1.....	24
Unitatea de învățare 3.....	37
I. Noțiuni teoretice.....	37
1. Conturile de gestiune – conținut și funcția contabilă	37
2. Calculația costurilor utilizând conturile de gestiune	40
II. Aplicații	41
Aplicația rezolvată 1.....	41
Aplicația rezolvată 2.....	42
Aplicația rezolvată 3.....	43

Aplicația rezolvată 4.....	44
Unitatea de învățare 4.....	50
I. Noțiuni teoretice.....	50
Determinarea costului cu ajutorul conturilor din clasa 9	50
II. Aplicații	54
Aplicația rezolvată 1.....	54
Unitatea de învățare 5.....	56
I. Aplicații	56
Aplicația rezolvată 1.....	56
Aplicația 2.....	63
Unitatea de învățare 6.....	67
I. Noțiuni teoretice.....	67
1. Procedee de delimitare a cheltuielilor în variabile și fixe	67
2. Procedee de repartizare a cheltuielilor indirecte.....	69
II. Aplicații	72
Aplicația rezolvată 1.....	72
Aplicația rezolvată 2.....	75
Unitatea de învățare 7.....	80
I. Aplicații	80
Aplicația rezolvată 1.....	80
Unitatea de învățare 8.....	90
I. Aplicații	90

Aplicația rezolvată 1.....	90
Unitatea de învățare 9.....	98
II. Aplicații	98
Aplicația rezolvată 1.....	98
Unitatea de învățare 10.....	107
I. Noțiuni teoretice.....	107
Imputarea rațională a cheltuielilor	107
II. Aplicații	108
Aplicația rezolvată 1.....	108
Aplicația rezolvată 2.....	110
Unitatea de învățare 11.....	117
I. Noțiuni teoretice.....	117
II. Aplicații	122
Aplicația rezolvată 1.....	122
Aplicația rezolvată 2.....	123
Aplicația rezolvată 3.....	124
Unitatea de învățare 12.....	126
I. Aplicații recapitulative	126
Aplicația 1.....	126
Aplicația 2.....	128
Bibliografie	129

Unitatea de învățare 1

I. Noțiuni teoretice

1. Elemente fundamentale ale contabilității de gestiune

Dezvoltarea sistemului contabil a ținut pasul cu progresul și evoluția tuturor ramurilor economice, favorizată și de apariția instrumentelor informatice ce facilitează înregistrarea unor cantități enorme de date și combinarea lor în cele mai variabile și complexe forme.

Contabilitatea financiară furnizează informații precise, referitoare la situația patrimonială și la rezultatul global al entității. Datele contabilității financiare se dovedesc utile managerilor, în special în asigurarea gestionării situațiilor inițiale cu care se confruntă societatea (Ionescu & Iacob, 2017). Dar, complexitatea vieții economice actuale impune utilizarea unor instrumentare și metode de investigare modern, adaptate noilor condiții din piață. În acest context, informațiile furnizate de contabilitatea financiară se pot dovedi insuficiente ca suport în activitatea managementului pentru luarea unor decizii strategice în cadrul entităților economice.

Informațiile furnizate de contabilitatea de gestiune sunt deosebit de utile și servesc managerilor la identificarea problemelor entităților și la fundamentarea deciziilor privind demersurile ce trebuie întreprinse pentru soluționarea deficiențelor întâlnite. În aceste condiții, relevanța, pertinența și utilitatea reprezintă caracteristicile de bază ale informațiilor contabilității de gestiune (Ionescu & Iacob, 2017).

Contabilitatea de gestiune este o ramură a contabilității care are ca obiect evidența, calculul, analiza și controlul costurilor și rezultatelor analitice prin prisma specificității componentelor entității economice (secții, ateliere, activități, etc.) consumatoare de resurse și producătoare de efecte economice utile (Dobrotă, 1999).

Institutul contabilității de gestiune american definește contabilitatea de gestiune astfel: procesul de identificare, colectare, analiză, prelucrare, interpretare și transmitere a informațiilor financiare și nefinanciare utilizate de manageri pentru realizarea funcțiilor de planificare, evaluare și control în cadrul entității și pentru asigurarea utilizării și evidențierii corespunzătoare a resurselor acesteia (Ionescu & Iacob, 2017).

În sfera științifică anglo-saxonă, contabilitatea de gestiune este denumită *managerial accounting* (engl.), în traducere contabilitate managerială. Conform primei definiții a acestui termen enunțate în 1981 de Asociația Națională a Contabililor din Statele Unite ale Americii este "procesul de identificare, măsurare, acumulare, analiză, pregătire, interpretare și comunicare financiară a informațiilor utilizate de conducere pentru a planifica, evalua și controla organizația și pentru a asigura utilizarea și gestionarea adecvată și responsabilă a resurselor. Contabilitatea de gestiune include, de asemenea, întocmirea de rapoarte financiare pentru grupuri care nu sunt din conducere, cum ar fi acționari, creditorii, agenții de reglementare și autorități fiscale" (National Association of Accountants, 1981).

Autorii din domeniu consideră contabilitatea de gestiune ca fiind reprezentarea analitică a proceselor interne ale entităților care produc transformări calitative și cantitative în masa patrimoniului. Informația construită este destinată administratorilor, ca beneficiari interni, care trebuie să răspundă la întrebarea cum să aloce și să utilizeze resursele întrebuintate de investitori pentru a realiza performanța.

Această definiție scoate în evidență faptul că:

- obiectivul contabilității de gestiune îl reprezintă reflectarea relațiilor interne;
- ea trebuie organizată în raport cu cerințele conducerii;
- trebuie organizată în raport cu structura entității;
- să fie suplă, simplă și operative (Ionescu & Iacob, 2017).

Herbert Simon (laureat al premiului Nobel pentru economie) sintetizează necesitățile informaționale ale managerilor care pot fi satisfăcute de informațiile oferite de contabilitatea de gestiune:

- să permită o constatare: „lucrurile merg bine sau rău?”
- să atragă atenția: „de ce probleme trebuie să se intereseze?”
- să ajute la soluționarea problemelor: „dintre diferitele soluții, care este cea mai bună?” (Simon, 1978).

Obiectivul contabilității de gestiune este înregistrarea cheltuielilor de producție și calculația costurilor, pentru ca factorii decizionali și de management din diferitele compartimente ale entității să poată analiza, verifica condițiile interne ale exploatării.

Obiectivele generale ale contabilității de gestiune se referă la:

- Calculul și contabilizarea costului de producție și a altor categorii de costuri;

- Controlul și auditarea costurilor;
- Analiza și controlul bugetar (Vuță & Mitroi, 2011).

Așadar, contabilitatea de gestiune, arată modul în care se utilizează resursele într-o entitate economică și care este efectul utilizării lor, oferind o imagine contabilă și un model economic de funcționare a entității, ca suport pentru deciziile manageriale. Aceasta reprezintă o sursă majoră de informații pentru conducerea oricărei unități, punând la dispoziție informații și analize referitoare la:

- costul bunurilor, lucrărilor, serviciilor;
- creșterea calității produselor și serviciilor întreprinderii;
- reducerea timpului necesar pentru proiectarea, crearea și livrarea produselor și serviciilor;
- întocmirea bugetării și controlului activității de exploatare;
- întocmirea analizelor financiare în vederea fundamentării deciziilor manageriale privind conducerea activității interne;
- satisfacerea cât mai bună a necesităților informaționale ale clienților.

În aceste condiții contabilitatea de gestiune trebuie să furnizeze date legate de cantitatea de rebuturi, costurile de prelucrare a produselor necorespunzătoare calitativ, costul reparațiilor în perioada de garanție, etc.

S-a pornit de la considerentul că, prin contabilitatea de gestiune, ca instrument de cunoaștere, se completează contabilitatea financiară, se pun la îndemâna managerilor informații importante despre conducerea activității, elaborarea bugetelor de venituri și cheltuieli, cunoașterea costurilor efective și a rezultatelor, nu numai global, ci și pe activități până la nivel de produs (Ionescu & Iacob, 2017).

Apariția și evoluția contabilității de gestiune

Contabilitatea de gestiune a evoluat în paralel cu metodele de management și ca urmare a limitărilor contabilității financiare, și anume:

- calculul rezultatului global, care nu permite cunoașterea aspectelor vulnerabile ale activității (rezultat pe departamente, comenzi, produse, etc);
- imposibilitatea fixării prețurilor pe baza datelor contabilității financiare;
- clasificarea cheltuielilor și implicit a costurilor nu servește calculului costurilor și deci controlului acestora în diferite stadii de fabricație și departamente;
- lipsa standardelor în evaluarea performanțelor. Contabilității financiare nu-i sunt specific standard legate de supravegherea consumurilor de materiale, manoperă, cheltuieli indirecte, etc;
- contabilitatea financiară furnizează numai informații istorice, nu și informații zilnice legate de costuri utilizate în scopuri previzionale și decizionale;
- contabilitatea financiară nu asigură analiza completă a pierderilor datorate materialelor necorespunzătoare, timpilor morți, defecțiunilor de utilaje, etc;
- contabilitatea financiară nu furnizează suficiente informații pentru comparații și decizii. Nu asigură informațiile necesare comparării costurilor de la o perioadă la alta, cu previziunile estimate sau fundamentarea unor decizii referitoare la introducerea de produse noi, înlocuirea muncii manuale cu cea automatizată, prețuri speciale